

"אמר עם הספר" – תפילה וברכות מתוך הסידור

בתפילה. ³ מהפסוק ² ידוע הרמז

תפילה": "...ויתנהגו **מתוך הסידור** שמים: להתפלל בציבור, כ"ק אדמו"ר מהור"י צ כתב, כסדר הנהגה לתלמידים

יה הסידור פתוח לפניו, וה' יתברך יהא בעזרו להתפלל בכוונה". ⁵ וכמענה לשואל, כתב

– שאתיות הכתב, הא־לטען א־ין [= ממקדות את המחשבה]..." וכן ענה הרבי (לא־פן השני שבמכתב הקודם)

הדיוק". ⁸ נאמר: "נהגו ישראל ⁷ בשיחת ש"פ ויקרא ה'תש"נ

על-פ"שבוודאי ידע את כל התפילות בעל-פה, וכך נוהג גם אני ובשיחת ליל י"ג תשרי תשמ"ג

האמצעי **לעת זקנת אדמו"ר הזקן וה'צמח צדק'** ¹¹ כן מובא בספר לשמע און

ולמעשה:

א. מסופר שהרבי שאל ילד: מת אפשר לומר ללא סידור? והמענה היה: "וזאת התורה"

ל ארץ ושמים". בעניית "לך ה'... על הכל... ישועה ורחמים", הביט בחצי מבט על הספר-תורה ובחצי מבט על הסידור.

אמר על-פה את נוסח "עושה שלום" בסיום שמונה-עשרה, ולפעמים אמר על-פה את כל הנאמר בשעת נפילת אפי"ם.

ד. כן אמר על-פה ברוב השנים את ה'הושענות' – החלק הנאמר בשעת הקפת הבימה.

תנועות לא פתח סידור. וכמדומה שכך היה גם בהתנועות שבימות החול, כאשר בדרך רק ברכת הגפן ללא קידוש.

ת אבנט **קידוש לבונה** כתב הרב: "אחר הבדלה,
ו. ¹⁴ ברשימת מנהגי 'יום-הכיפורים

ל הש"ץ" וְלֵאמֹר יִשְׂרָאֵל שֶׁשְׁמִי מְתוֹרָהּ וְהִיא הַקִּפְדַּת הַרְבֵּי עַל הָאֲזִנָּה לְקִרְיַת הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ הַחוֹמֶשׁ

אמית'ע'ס תוך הסיפור. וכך רגילים אנ'ש. ולהעיר ממקורות אחרים

נעזרתי בין השאר בליקוט ובציונים שבספר ימי מלך ח"א עמ' 233-234, ובמקורות שציין לי הרב אסף חנוך שי' פרומר.

אָנשטעל "חנות" גיבס'ן און עמאל 1087 און צומקולסט ח.ו, דרושים בתחילת **פנייה** קאשית עמ' ז. כן ציין לו הרבי

(3) אסתר ט, כה.

(4) אג"ק כרך יב ס"ע רנד, אגרת ד'תקצ"ו.

(5) אג"ק כרך ז עמ' יג, אגרת א'תתעט.

(6) אג"ק כרך ה עמ' רנז, אגרת א'תנ"ז. כרך כב עמ' סג, אגרת ח'רע"ח, וש"נ.

(7) התוועדויות תש"נ ח"ב עמ' 491.

, עיי"ש. ובפרי עץ חיים (שער העשיה פ"א) איתא: "מורי זלה"ה תמיד היה קורא התפילות בתוך הסידור ולא על פה...".

(9) 'התוועדויות' תשמ"ג ח"א עמ' 145, עיי"ש באריכות.

אחת ההתוועדויות, שהרב' אמר על עצמו שהוא מתפלל מתוך הסידור, כיוון שמצד חושך הגלות אפשר לשכוח מילה.

(11) להרה"ח ר' שניאור זלמן דוכמאן ז"ל, עמ' 53 אות יח.

, פרק כג (בתרגום מאידיש). **לבעל-תשובה** (12) סדר הנהגה והדרכה

מתוך סידור זה. ולא יאמר שום דבר בע"פ... אפילו מה שנראה קטן הערך. כמו אמירות פסוקים בשעת הגבהת ס"ת".

(14) ספר המנהגים עמ' 59.

בר"ד מסעודות יום ב' דר"ה תשכ"ז (המלך במסיבו ח"א עמ' קטז) נוסף: "[וגם כשכן – היה מסתפק בהבטה בסידור]".

מקשר לכל אלה **שבתות אמונה** אחרונה, לא ישכחו לברך **תפילה** (16) שלא כ

(17) המלך במסיבו, ח"ב עמ' לח - ר"ד בסעודת יום א' דחה"ס תשל"ל.

ב"ק אדמו"ר מהורש"ב על האזנה לקרה"ת (סידור 'תורה אור' ברוקלין תשמ"ז עמ' 492): "וטוב שישמע מתוך החומש".

אמשטרדם דף רנה, א ד"ה ראה), הובא בא"ר סי' קכד ס"ק יב ובמשנ"ב שם ס"ק כו (אבל לא הובא בשו"ע רבינו שם).

(20) ספר המנהגים עמ' 13. ולכאורה הוא משום שנוהגים בזה בכמה פרטים כמו בנ"כ.

בשם שער ההכנה להגה"ק ר' נפתלי כ"ץ (דף ח ע"ב, אות לד). וכנראה הוא ספרו שנדפס לראשונה בלובלין תע"ט.

"ובעל נפש יחמיר"

ס' יחמיר" הרי זה שי"ך לכל אחד ואחד. ומשמעות הדברים שם, שאין הבדל אם הלשון הוא "ירא שמים" או באופן אחר.

וראה בספר "למען ידעו... בנים יולדו" עמ' 287, ש"ירא שמים" הוא למעלה במדרגה מ"בעל נפש".

דה"ז 'ובעל נפש יחמיר לעצמו' בסדר ברכת הנהנין (פסוק) אצ"ל, מדוע בין אנ"ש אין נזהרים כלל בהתוועדויות וכו'.

בעל נפש", ואדה"ז ענה לו שאילו ידע שאינו בעל נפש – לא היה נוסע איתו... ("אוצר סיפורי חב"ד" כרך טו עמ' 328).

הרב יוסף שמחה גינזבורג , עומר